

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія соціокультурних комунікацій

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Марина СОБОЛЕВСЬКА

Пролоновано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

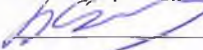
КИЇВ – 2024

Розробник(и):

Марина СОБОЛЕВСЬКА - д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціології

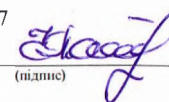
 Володимир СУДАКОВ

Протокол № 7 від «30.08.» 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2024 року № 7

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни - сформувати й поглибити знання студентів про феномен соціокультурної комунікації як один із найважливіших компонентів, що пов'язує людину із культурою та суспільством та познайомити їх із сучасними концепціями та підходами теоретичного представлення й осмислення цього феномену.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.
2. Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами
3. Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії

3. Анотація навчальної дисципліни:

Соціокультурна комунікація постає як один із базових механізмів та невід'ємна складова соціокультурного процесу, забезпечуючи саму можливість формування соціальних зв'язків, керування життєдіяльністю людей та регулювання її окремих галузей, накопичення та трансляцію соціального досвіду. В результаті опанування дисципліни у студентів будуть сформовані та поглиблені знання про феномен соціокультурної комунікації як один із найважливіших компонентів, що пов'язує людину із культурою та суспільством, вони будуть ознайомлені із сучасними концепціями та підходами теоретичного представлення й осмислення цього феномену.

4. Завдання (навчальні цілі):

дати розгорнуту картину ситуації в сучасному соціологічному теоретизуванні крізь призму різноманітних підходів соціологічного пояснення феномену соціокультурної комунікації.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність використовувати соціологічні теорії в науковій та професійній діяльності (СК14)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	основні принципи положення концепції соціокультурної комунікації	Лекція, практичне, самостійна робота	Аналіз та реферування періоджерел	10
1.2	специфіку різноманітних концепцій соціокультурної комунікації та їх основних представників;	Лекція, практичне, самостійна робота	Тест, контрольна робота	10
2.1	продувати, відбрати, обробляти й аналізувати дані про соціальні процеси, пов'язані із категорією соціокультурної комунікації, наводити адекватні приклади, що ілюструють різноманітні аспекти теоретичних моделей соціокультурної комунікації	Лекція, практичне, самостійна робота	контрольна робота	30
2.2	оцінювати способи соціологічного теоретизування, що презентують різні соціологічні парадигми, різні способи ідентифікації соціокультурної комунікації	Лекція, практичне, самостійна робота	Есе	50

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)				
Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології (ПРН01)	+	+	+	+
Вміти використовувати соціологічні теорії в науковій та професійній діяльності (ПРН15)			+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – 20 балів/12 балів
2. Кр РН 1.1, РН 1.2 - 10 балів/6 балів
3. Підсумкова контрольна робота РН 2.1, РН 2.2 – 15 балів/9 балів
4. Есе з дисципліни, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – 15 балів/9 балів

- підсумкове оцінювання: іспит РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2

Іспит складається із підготовки та виконання студентами творчого завдання, тема якого студентам повідомляється під час іспиту. На виконання даного завдання студентам надається час – не більше 3 годин. Виконане завдання оцінюється: максимальний бал – 40, мінімальний – 24.

Творче завдання передбачає демонстрування студентами знань із проблематики дисципліни, отриманих під час навчання, що фіксується як посилання та використання періоджерел, рекомендованих для виконання завдання. Перед складанням іспиту студент має бути обізнаний із основними положеннями та змістом цих періоджерел, що зазначено у переліку літератури, яка рекомендується до вивчення дисципліни та вноситься на іспит. Крім посилання на рекомендовані періоджерела у творчому завданні мають бути використані результати досліджень, з якими студенти знайомились під час навчання, та перелік яких вказаний у завданні.

Основні критерії оцінювання:

1. Логічність, аргументованість, послідовність викладення авторських позицій, відповідність темі завдання, зосередженість на запропонованій проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки - 15 б.
2. Доречність, аргументованість та відповідність розгорнутого посилання на тези періоджерел рекомендованої літератури – 10 б. (як мінімум на 2 авторів із переліку)
3. Доречність, аргументованість, відповідність та конкретизованість посилання на результати досліджень, рекомендованих для опрацювання – 10 б (як мінімум 1 дослідження)
4. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно пов'язаний із проблематикою, аргументами й прикладами – 5 б.

Приклад творчого завдання:

Реальності та перспективи мас-медіа в Україні: тотальний контроль чи медіа-грамотність?

тексти: У.Еко «Від Інтернету до Гутенберга». Ж.Бодрійяр «Реквієм по мас-медіа»;

дослідження: Ставлення населення України до ЗМІ (2015-2020 рр.), Цифрова грамотність населення України (2019 р.)

- умови допуску до підсумкового іспиту: Для студентів, які набрали сумарно за меншу кількість балів за критично-роз'яснювальною мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольної та підсумкової робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – протягом семестру
2. Кр з тем 1-2, РН 1.1, РН 1.2 – після теми 2
3. Підсумкова контрольна робота з тем 3-5, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 5
4. Есе з дисципліни, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 5

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних зав'язь

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекцій	практичні	Самостійна робота
1. Теоретико-методологічні засади дослідження соціокультурної комунікації в соціологічних теоріях				
1	Характерологічні особливості соціокультурної комунікації та її дослідження в соціології	4	4	20
2	Медіасфера як підсистема суспільства: соціальні функції, структура, динаміка	6	4	20
	<i>Контрольна робота</i>		2	
2. Сучасні теорії соціокультурної комунікації				
3	Мас-медіа в системній теорії Н.Лумана	4	4	20
4	Постмодерністські теорії соціокультурної комунікації і медіа (С.Жіжек, Ж.Бодрійяр)	4	4	20
5	Нові медіа та віртуалізація соціальної взаємодії	6	4	22
	<i>Підсумкова контрольна робота 2</i>		2	
	ВСЬОГО	24	24	102

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 24 год.

Практичні – 24 год.

Самостійна робота - 102 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Зражевська Н. І. Розуміння медіакультури: Комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль / Н. І. Зражевська. – Черкаси: Видавель. Чабаненко Ю. А. – 2012. – 408 с.
2. Костенко Н.В. Парадигми та фактичності нових мас-медіа // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1998 – № 1-2 – С. 138-151.
3. Луман Н. Реальність мас-медіа / пер. с нім. - К.: АУП, ЦВП, 2010. – С.24-33, 108-128. Режим доступу: https://www.aup.com.ua/uploads/luman_web.pdf
4. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої книги. Пер. з англ. - К.: Ніка-Центр, 2015. - С. 25-40, 63-75, 92-100.
5. Пітерс Дж.Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / пер. з англ. А.Іщенко. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. - 302 с.

Додаткова:

1. Baudrillard J. Ecstasy of Communication // The Anti-Aesthetic. Essays on Postmodern Culture / Ed. H.Foster. – Port Townsend: Bay Press, 1983. – P. 126-133
2. Fackler, M., & Fortner, R. S. The Handbook of Media and Mass Communication Theory. Chichester, West Sussex, UK: Wiley-Blackwell, 2014. – P. 22-37, 56-74, 314-333.
3. Manovich L. The Language of New Media. - Cambridge, Mass.: MIT Press, 2001. – P. 2-16, 18-62. Режим доступу: https://dss-edit.com/plu/Manovich-Lev_The_Language_of_the_New_Media.pdf
4. Turkle S. Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other / S. Turkle. – NY: Basic Books, 2012. – 384 p.
5. Wellman B. Little boxes, Glocalization, and Networked Individualism / B. Wellman // Digital Cities II: Computational and Sociological Approaches / ed. by Makoto Tanabe, Peter van den Besselaar, and Toru Ishida. – Berlin: Springer-Verlag, 2002. – P. 10-25.
6. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід / Джеймс Лалл. – К., 2002.
7. Штрмайер Г. Політика і мас-медіа / пер. з нім. А. Орган. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2008. – С.21-25, 39-53, 84-88, 98-119, 146-149, 150-185. \